

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Педіатрії №1 _____

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

в.о. проректора з науково-педагогічної роботи
проф. _____ Світлана КОТЮЖИНСЬКА

"18" _____

лютого

2022 р.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

підготовки: докторів філософії на III освітньо-науковому рівні

(назва рівня вищої освіти)

галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

(шифр та назва галузі знань)

спеціальності: 228 «Педіатрія»

Аспіранти, здобувачі _____

Навчальна дисципліна: «Педіатрія»

(назва навчальної дисципліни)

**Розділ №1 Тема: «Сучасні підходи до ведення новонароджених дітей з
позиції доказової медицини».**

(назва теми)

Затверджено:

Засіданням кафедри педіатрії №1

Одеського національного

медичного університету

Протокол № 4 від "17" 10 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Микола АРЯСВ

(підпис)

(Ім'я, прізвище)

Розробники:

(вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників; усі, хто викладають зазначену навчальну дисципліну, мають бути у числі розробників)
ас. Дар'я УСЕНКО, доц. Лариса КАПЛІНА, проф. Микола АРЯЄВ

Тема: Сучасні підходи до ведення новонароджених дітей з позиції доказової медицини.

Примітка. У разі публікації методичних розробок як самостійної друкованої праці вчена рада факультету надає рекомендацію до друку за наявності двох рецензій, одна з яких зовнішня — від рецензента іншого закладу вищої освіти.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Розділ №1 «Сучасні підходи до ведення новонароджених дітей з позиції доказової медицини».

Практичне заняття № 1

Тема 1: Новітні підходи до ведення передчасно народжених дітей.

Практичне заняття № 2

Тема 2: Новітні підходи до діагностики, надання невідкладної допомоги та лікування асфіксії новонароджених дітей.

Практичне заняття № 3

Тема 3: Новітні підходи до діагностики та лікування пологової травми і перинатального ураження центральної нервової системи у новонароджених дітей.

Практичне заняття № 4

Тема 4: Новітні підходи до діагностики та лікування захворювань органів дихання у новонароджених дітей.

Практичне заняття № 5

Тема 5: Новітні підходи до діагностики та лікування гемолітичної, геморагічної хвороби та жовтяниць у новонароджених дітей.

Практичне заняття № 6

Тема 6: Новітні підходи до діагностики та лікування внутрішньоутробних інфекцій у новонароджених дітей.

Практичне заняття № 7

Тема 7: Новітні підходи до діагностики та лікування бактеріальних інфекцій та сепсису у новонароджених.

Мета: опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі педіатрії у передчасно народжених дітей.

Основні поняття:

Тема 1. Новітні підходи до ведення передчасно народжених дітей.

Організація надання неонатальної допомоги в Україні. Питання біоетики в сучасній неонатології. Недоношені діти. Критерії визначення недоношеності.

Особливості адаптації передчасно народжених дітей. Принципи виходжування та вигодовування недоношених дітей. Екстрена допомога при основних невідкладних станах у недоношених новонароджених: гіпотермії, дихальній недостатності, гіпоглікемії. Затримка внутрішньоутробного розвитку: причини, постнатальна діагностика, особливості ранньої неонатальної адаптації.

Тема 2. Новітні підходи до діагностики, надання невідкладної допомоги та лікування асфіксії новонароджених дітей.

Асфіксія новонародженого: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Первинна реанімація новонароджених.

Тема 3. Новітні підходи до діагностики та лікування пологової травми і перинатального ураження центральної нервової системи у новонароджених дітей.

Пологова травма: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Провідні клінічні симптоми та синдроми у дітей з перинатальною патологією нервової системи. Дані лабораторних та інструментальних досліджень при перинатальних ураженнях нервової системи у дітей. Диференціальна діагностика перинатальних уражень ЦНС у немовлят. Тактика ведення дітей з перинатальними ураженнями ЦНС в умовах поліклініки. Невідкладна допомога при судомах у дітей за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку.

Тема 4. Новітні підходи до діагностики та лікування захворювань органів дихання у новонароджених дітей.

Респіраторний дистрес-синдром новонароджених: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Пневмонія новонароджених: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Бронхо-легенева дисплазія у новонароджених: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Тема 5. Новітні підходи до діагностики та лікування гемолітичної, геморагічної хвороби та жовтяниць у новонароджених дітей.

Гемолітична хвороба новонароджених: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Геморагічна хвороба новонароджених: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Клінічні варіанти та ускладнення перебігу жовтяниць новонароджених на поліклінічному етапі спостереження. Дані лабораторних та інструментальних досліджень при діагностиці гемолітичних, кон'югаційних, паренхіматозних та механічних жовтяниць у новонароджених дітей. Диференційна діагностика жовтяниці у новонароджених дітей. Тактика ведення новонароджених з проявами жовтяниці на дільниці у контексті інтегрованого ведення хвороб дитячого віку.

Тема 6. Новітні підходи до діагностики та лікування внутрішньоутробних інфекцій у новонароджених дітей.

TORCH-інфекції новонароджених: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

TORCH-інфекції новонароджених: диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Тема 7. Новітні підходи до діагностики та лікування бактеріальних інфекцій та сепсису у новонароджених.

Гнійно-запальні захворювання шкіри та підшкірно-жирової клітковини новонароджених, захворювання пупкового канатику, пупкової ранки та пупкових судин: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Сепсис новонароджених: визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Обладнання: манекен новонародженої дитини

План

1. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).
2. Контроль опорного рівня знань:

Тема 1. Організація надання неонатальної допомоги в Україні. Медичний догляд за здоровою новонародженою дитиною. Недоношені діти. Критерії визначення недоношеності. Особливості адаптації передчасно народжених дітей. Етіологічні фактори недоношеності. Анатомо-фізіологічні особливості. Класифікація недоношених дітей за масою тіла при народженні та співвідношенням фізичного розвитку та гестаційного віку. Оцінка морфологічної та нейро-функціональної зрілості передчасно народжених дітей (за шкалою Балард). Принципи

виходжування недоношених дітей. Особливості вигодовування недоношених дітей. Екстрена допомога при основних невідкладних станах у недоношених новонароджених: гіпотермії, дихальній недостатності, гіпоглікемії.

Тема 2. Асфіксія новонароджених. Пологова травма. Асфіксія новонародженого: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Первинна реанімація новонароджених. Пологова травма: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Тема 3. Пологова травма: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Провідні клінічні симптоми та синдроми у дітей з перинатальною патологією нервової системи. Дані лабораторних та інструментальних досліджень при перинатальних ураженнях нервової системи у дітей. Диференціальна діагностика перинатальних уражень ЦНС у немовлят. Тактика ведення дітей з перинатальними ураженнями ЦНС в умовах поліклініки. Невідкладна допомога при судомах у дітей за алгоритмом Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку.

Тема 4. Хвороби органів дихання у новонароджених. Респіраторний дистрес-синдром новонароджених: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Пневмонія новонароджених: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Бронхо-легенева дисплазія у новонароджених: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Тема 5. Гемолітична та геморагічна хвороби новонароджених. Гемолітична хвороба новонароджених: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Геморагічна хвороба новонароджених: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Клінічні варіанти та ускладнення перебігу жовтяниць новонароджених на поліклінічному етапі спостереження. Дані лабораторних та інструментальних досліджень при діагностиці гемолітичних, кон'югаційних, паренхіматозних та механічних жовтяниць у новонароджених дітей. Диференційна діагностика жовтяниці у новонароджених дітей. Тактика ведення новонароджених з проявами жовтяниці на дільниці у контексті інтегрованого ведення хвороб дитячого віку.

Тема 6. Внутрішньоутробні інфекції. TORCH-інфекції новонароджених: визначення, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

Тема 7. Бактеріальні інфекції та сепсис новонароджених. Гнійно-запальні захворювання шкіри та підшкірно-жирової клітковини новонароджених, захворювання пупкового канатику, пупкової ранки та пупкових судин: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. Сепсис новонароджених: визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз.

3. Формування професійних вмінь, навичок (оволодіння навичками комунікації, клінічного огляду, визначення схеми лікування, проведення лабораторного дослідження тощо) оволодіння навичками:

1. Опитування, огляд і клінічне обстеження недоношеної новонародженої дитини.
2. Оцінка недоношеної дитини за шкалою Балард.
3. Опитування, огляд і клінічне обстеження новонародженої дитини з затримкою внутрішньоутробного розвитку.
4. Опитування, огляд і клінічне обстеження новонародженої дитини, народженої в асфіксії.
5. Оцінки ступеню асфіксії за шкалою Апгар.
6. Проведення алгоритму реанімації новонароджених.
7. Опитування, огляд і клінічне обстеження новонародженої дитини при пологовій травмі
8. Опитування, огляд і клінічне обстеження новонародженої дитини при хворобах органів дихання.
9. Оцінка дихальних розладів за шкалою Довнес та Сільвермана.
10. Техніка проведення респіраторної терапії при асфіксії та хворобах органів дихання.
11. Опитування, огляд і клінічне обстеження новонародженої дитини з гемолітичною та геморагічною хворобами новонароджених.
12. Оцінка гіпербілірубінемії за шкалою Крамера.
13. Техніка замінного переливання крові при гемолітичній хворобі новонароджених.
14. Оцінка даних лабораторних та інструментальних досліджень необхідних для проведення діагностики та диф. діагностики при асфіксії та пологовій травмі, хвороб органів дихання, гемолітичної і геморагічної хвороб у новонароджених, внутрішньоутробних інфекціях, бактеріальних інфекціях та сепсисі.

15. Вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, демонстрація та відпрацювання навичок виконання маніпуляцій, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах.

Підбиття підсумків: усне опитування, оцінювання виконання практичних навичок, розв'язання складних клінічних ситуацій у хворих, ведення пацієнтів у відділеннях лікарні, оцінювання активності на занятті.

5. **Список рекомендованої літератури** (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси).

Основна:

1. Неонатологія : підручник : у 3 т. / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.] ; за ред. Т. К. Знаменської. – Львів : Видавець Марченко ТВ. 2020, Т1. 407 с; Т2 .455 с.; Т3. 379 с
2. Педіатрія Навчальний посібник у двох томах. за ред. М.Л.Аряєва, Н.В.Котової. – Одеса : ОНМедУ, 2014 Т.1. Неонатологія. Гематологія. Ендокринологія. – 155 с.
3. Педіатрія. Диференційна діагностика. Невідкладні стани. М.Л.Аряєв, Н.В.Котова, О.О. Зелінський [та інш.]; за редакцією Аряєва М.Л., Котової Н.В. Одеса : ОНМедУ. – 2017. – 280 с.
4. Педіатрія. Диференційна діагностика. Невідкладні стани за редакцією Аряєва М.Л., Котової Н.В., електронне видання на компакт-диску.. – ОНМедУ. – 2017.

Додаткова:

1. Аряєв М. Л. Синдром жорсткого поводження з дитиною в неонатології та педіатрії: біоетичні проблеми та психоневрологічні наслідки / М. Л. Аряєв // Журнал Національної академії медичних наук України. – 2015. – Т. 21, № 3–4. – С. 357–366.
2. Аряєв М. Л. Вроджений туберкульоз / М. Л. Аряєв, Н. В. Котова // Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. – 2015. – Т. 5, № 1. – С. 90–93.
3. Аряєв М. Л. Неонатальний (дисемінований) лістероз / М. Л. Аряєв, Н. В. Котова // Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. – 2013. – Т. 3, № 1. – С. 68–70.
4. Аряєв М. Л. Вроджена інфекція, спричинена вірусом Varicella-Zoster / М. Л. Аряєв, Н. В. Котова // Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. – 2013. – Т. 3, № 2 (8). – С. 71–74.
5. Аряєв М. Л. Вроджена інфекція, спричинена парвовірусом В19 (В08.3; Р35.8) / М. Л. Аряєв, Н. В. Котова // Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. – 2013. – Т. 3, № 3. – С. 96–98

6. Уніфікований клінічний протокол вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Респіраторний дистрес-синдром у передчасно народжених дітей», НАМНУ, Асоціація неонатологів України, Державний експертний центр МОЗ України, 2018. – 116 с.
7. Уніфікований клінічний протокол вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Ентеральне харчування недоношених немовлят», НАМНУ, Асоціація неонатологів України, Державний експертний центр МОЗ України, 2017. – 66 с.
8. Новий клінічний протокол «Допомога новонародженим з жовтяницею» Неонатальна жовтяниця Queensland Clinical Guideline. Наказ МОЗ України № 1422 від 29 грудня 2016 року «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 28 вересня 2012 року № 751».
9. Новий клінічний протокол реанімаційної та післяреанімаційної допомоги новонародженим. Реанімація новонароджених. Поновлення настанови Американської кардіологічної асоціації щодо серцево-легеневої реанімації та невідкладної серцево-судинної допомоги 2015 року. Наказ МОЗ України № 1422 від 29 грудня 2016 року «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 28 вересня 2012 року № 751».
10. Профілактика передачі віл від матері до дитини Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_449_akn_prof_vil.pdf
11. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 24.02.2015 № 92 Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги дітям ВІЛ-інфекція (чинний).

Електронні інформаційні ресурси:

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-14092021--1945-pro-zatverdzhennja-unifikovanogo-klinichnogo-protokolu-pervinnoi-medichnoi-dopomogi-integrovanje-vedennja-hvorob-ditjachogo-viku>
3. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
4. www.oapn.od.ua - ГО "Одеська Асоціація лікарів-педіатрів та неонатологів"
5. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
6. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
7. <https://www.facebook.com/AmericanMedicalAssociation/>
8. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)
9. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
10. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація

11. International Pediatric Association (IPA)

https://www.who.int/workforcealliance/members_partners/member_list/ipa/en/

12. <http://pediacalls.com/e-books/nelson-textbook-of-pediatrics-21st-edition/>